

BERETNING 2023-24

ADVOKAT SAMFUNDET

INDHOLD

Rådsperiode i reformernes tegn	4
Hvem er hvem?	8
Advokatrådet 2023-2025	10
Advokat kredse	12
Advokatsamfundet i tal	14
Ny vedtægt for Advokatsamfundet	16
Omlægning af tilsyn	18
Dokumentaren Den sorte svane	20
Ventetider og flerårsaftalen for domstolene	22
Rørdam-udvalget og forenklinger af retsplejen	24
FE-sagen	26
Uddannelse af jurister og advokater	28
Trusler og chikane mod advokater	30
Varetægtsfængsling	32
Retssikkerheden i Grønland og støtte til spiralsagen	34
En guide til advokater i bestyrelser	36
Erstatningsfonden ændres til en forsikringsordning	38
GDPR-vejledning – hjælp til at håndtere databeskyttelse	40
Advokatsamfundets sekretariat 2023-2024	42
Beretning om regnskab 2023-2024	46
Advokatsamfundet - Resultatopgørelse	48
Forslag til budget for 2026 og 2027	49

RÅDSPERIODE I REFORMERNES TEGN

Af **Martin Lavesen**, formand for Advokatrådet

Når jeg ser tilbage på de to forgangne år, er det svært at komme uden om dokumentaren Den sorte svane. Udsendelsen viste et uskønt (og formentlig ulovligt) samarbejde mellem bandemedlemmer, byggebranchen, fakturafabrikker og – desværre – advokater.

Den sorte svane er set af over to millioner danskere og viste med al tydelighed, at enkeltsager fortsat kan sætte dagsordenen i medierne og i dansk politik og skabe bred forargelse. Det forstår jeg godt, og i nogle hektiske uger i maj og juni 2024 måtte jeg selv rydde min kalender for at krisehåndtere i medierne, mødes med politikere og forklare om vores tilsyn, som faktisk allerede var lagt om med et skarpere fokus rettet mod hvidvask og klientkonto-misbrug. Udsendelsen har haft ”en lang hale” af konsekvenser i resten af 2024, hvor vi blandt andet

rejste frakendelsessager mod de to advokater i udsendelsen, forholdt os til lovforslag om klientkonto og styrkede tilsynet med yderligere ressourcer.

Selv om dokumentaren larmede og støjede i offentligheden, vil jeg i højere grad selv huske 2023-2024 som to reform-år, hvor vi havde fokus på at ruste vores organisation til årene frem over.

Vores tilsynsomlægning mod et (endnu) mere risikobaseret tilsyn står tydeligt.

Lige så tydeligt står det ekstraordinære advokatomøde i juni 2024, hvor vi fik stemt nye vedtægter for Advokatsamfundet igennem. Det kan lyde som ”en tør kiks”, men betydningen er særdeles positiv. Fremover – med start allerede i år – skal valg til råd og nævn holdes digitalt. Kredsene ændres, så

der bliver bedre rekrutteringsgrundlag. Vi har øje på diversitet hos de kandidater, der skal ind i det kollegiale arbejde. Vi har ligeledes indført et værdighedskrav. Der er også kommet nye kontaktpersoner, som skal være bindeled mellem Advokatrådet og de enkelte retskredses advokater og retter. Endelig har vi omdannet Erstatningsfonden til en mere tidssvarende forsikringsordning.

Det er næppe alle disse ændringer, som danskerne vil huske os for. Uanset at svanen løb med opmærksomheden, tror jeg alligevel, at det er de gennemførte reformer, der får størst betydning for advokaterne og for vores retssamfund. Og som ruster vores advokatorganisation til fremtiden.

Selv om dokumentaren larmede og støjede i offentligheden, vil jeg i højere grad selv huske 2023-2024 som to reform-år, hvor vi havde fokus på at ruste vores organisation til årene frem over.

Formand for Advokatrådet, Martin Lavesen

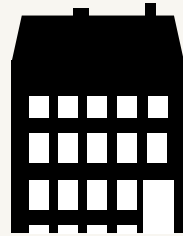

ADVOKATERNES
HUS

28

HVEM ER HVEM?

Advokatsamfundet, -rådet og -nævnet er alle nedsat ved lov og har hver sin rolle og opgave.

ADVOKATSAMFUNDET

Advokatsamfundet er nedsat ved lov (retsplejeloven), og alle advokater i Danmark har pligt til at være medlem af Advokatsamfundet og betale bidrag til Advokatsamfundet. Bidraget går til driften af sekretariatet, der har til opgave at føre tilsyn, uddanne nye advokater, bistå og arbejde for Advokatrådet og Advokatnævnet mm.

Advokatsamfundet er oprindeligt betegnelsen i loven for alle advokater i Danmark, Grønland og på Færøerne. I daglig tale bruges ”Advokatsamfundet” ofte om sekretariatet i Kronprinsessegade, som udfører opgaver for henholdsvis Advokatrådet og Advokatnævnet.

Advokatsamfundet udgøres af alle advokater med advokatbeskikkelse udstedt i Danmark samt enhver anden advokat, der som statsborger i en EU-, eller EØS-medlemsstat eller Schweiz varigt udøver advokatvirksomhed her i landet under sit hjemlands titel (EU-advokat).

ADVOKATRÅDET

Det gælder bl.a. opgaverne med at sikre advokaternes integritet og uafhængighed, sikre advokaternes faglige kompetencer, håndhæve de krav, som advokaterne er underlagt (bl.a. gennem tilsyn), og arbejde for at gavne retssikkerheden i samfundet. Rådet består af en formand og 14 medlemmer, der er valgt i fem advokatkredse i landet.

DET DANSKE ADVOKATSAMFUNDS FORMÅL ER AT:

- værne om advokaters uafhængighed og integritet,
- påse og håndhæve opfyldelsen af de pligter, der påhviler advokater,
- sikre advokaters faglige kompetence
- virke til gavn for det danske retssamfund.

ADVOKATNÆVNET

Advokatnævnet er et uafhængigt domstolslignende klagenævn, oprettet i henhold til retsplejelovens § 144.

Advokatnævnet består af 21 medlemmer, og der er et flertal, der ikke er advokater. Formandskabet består af en formand og to næstformænd, der alle skal være dommere. Herudover består nævnet af 9 advokater, der vælges blandt de lokale advokatkredsers advokater, og 9 offentlighedsrepræsentanter, der udpeges af justitsministeren.

Advokatnævnet anses som en del af den offentlige forvaltning, og offentlighedsloven og forvaltningsloven gælder som følge heraf for Advokatnævnets virksomhed.

Advokatnævnet har til opgave at behandle klager over, at en advokat har tilsidesat god advokatskik (disciplinærsager), samt klager, der vedrører det vederlag, som en advokat har forlangt for sit arbejde (salærklager). Herudover behandler nævnet sager om ophævelse af en frakendelse efter retsplejelovens § 147 f, og sager om valgbarhed efter retsplejelovens § 147 h.

ADVOKATRÅDET 2023-2025

MARTIN LAVESEN

DLA Piper, København
Formand for Advokatrådet 2021
Medlem af Advokatrådet 2015
Formand for Advokatsamfundets Fond
Medlem af udvalget for virksomhedsansatte advokaters vilkår

BIRGITTE SØLVKÆR OLESEN

Halling-Overgaard Advokatfirma, Aarhus
Næstformand for Advokatrådet 2023
Medlem af Advokatrådet 2021
Medlem af skatteudvalget
Medlem af udvalget for virksomhedsansatte advokaters vilkår

CHRISTIAN BACHMANN

Bachmann/Partners
Advokatpartnerselskab, Aarhus
Medlem af Advokatrådet 2021
Formand for skatteudvalget
Medlem af responsumudvalget

ANDERS BRAAD

Haugaard/Braad Advokatfirma, Aalborg
Medlem af Advokatrådet 2021
Medlem af regel- og tilsynsudvalget
Medlem af responsumudvalget
Medlem af uddannelsesudvalget
Medlem af Advokatsamfundets Fond

LIV DYRHAUGE

Advokatfirmaet Strauss & Garlik, Svendborg
Medlem af Advokatrådet 2019
Medlem af responsumudvalget
Formand for Birthe Daells Fond

SIMON FRØSIG

Mazanti-Andersen Advokatpartnerselskab, København
Medlem af Advokatrådet 2023
Medlem af internationalt udvalg
Medlem af procesretsudvalget
Medlem af regel- og tilsynsudvalget

KLAVS V. GRAVESEN

Horten, Hellerup
Medlem af Advokatrådet 2019
Formand for regel- og tilsynsudvalget

PER HEMMER

Bech Bruun, København
Medlem af Advokatrådet 2021
Formand for internationalt udvalg
Formand for Justitsministeriets Kursusudvalg
Medlem af grundrettighedsudvalget
Medlem af uddannelsesudvalget

MICHAEL KJÆR LAURITSEN

Nielsen Nørager, København
Medlem af Advokatrådet 2021
Formand for responsumudvalget
Medlem af procesretsudvalget
Medlem af regel- og tilsynsudvalget
Medlem af Birthe Daells Fond

ANDREAS LEIDESDORFF

ditAdvokatus, Ringkøbing
Medlem af Advokatrådet 2023
Medlem af Birthe Daells Fond

NIKOLAJ LINNEBALLE

Knop & Co Advokater, København
Medlem af Advokatrådet 2019
Formand for procesretsudvalget
Medlem af responsumudvalget
Medlem af Advokatsamfundets Fond
Medlem af Justitsministeriets Kursusudvalg

ALLAN NEJBJERG

Penta Advokater, Esbjerg
Medlem af Advokatrådet 2019
Formand for uddannelsesudvalget
Medlem af responsumudvalget
Medlem af strafferetsudvalget
Formand for Advokatsamfundets Understøttelsesfond

FINN RASMUSSEN

Advokathuset Stevns, Store Heddinge
Medlem af Advokatrådet 2023
Medlem af uddannelsesudvalget
Medlem af responsumudvalget
(*Indtrådt i 2023 i stedet for Linda Hebo Lange)

OLE SPIERMANN

Bruun & Højle, København
Medlem af Advokatrådet 2021
Formand for grundrettighedsudvalget
Medlem af procesretsudvalget
Medlem af responsumudvalget
Medlem af udvalget for virksomhedsansatte advokaters vilkår

BOLETTE WILDT

Genmab A/S, København
Medlem af Advokatrådet 2021
Formand for udvalget for virksomhedsansatte advokaters vilkår
Medlem af internationalt udvalg
Medlem af regel- og tilsynsudvalget

ADVOKATKREDSE

Danmark er inddelt i fem advokatredse efter ændringer i vedtægterne på et ekstraordinært Advokatmøde i juni 2024. I kredsene vælges repræsentanter til Advokatrådet og -nævnet.

1. kreds: Hovedstadskredsen.

Består af København og Frederiksbergs retskredse samt Færøerne og Grønlands retskredse.

2. kreds: Sjællandskredsen.

Består af Glostrup, Lyngby, Roskilde, Holbæk, Næstved, Helsingør, Hillerød, Nykøbing Falster og Bornholms retskredse.

3. kreds: Syddansk kreds.

Består af Odense, Svendborg, Kolding, Esbjerg og Sønderborgs retskredse.

4. kreds: Østjyllands kreds.

Består af Randers, Aarhus og Horsens retskredse.

5. kreds: Nordvestjyllands kreds.

Består af Viborg, Holstebro og Herning, Aalborg og Hjørrings retskredse.

ADVOKATRÅDETS KONTAKTPERSONER

Advokatrådet har med ændringen af vedtægten pr. 1. januar 2025 indført kontaktpersoner i hver retskreds. I alt er 37 kontaktpersoner udpeget rundt om i landet, herunder også i Grønland og på Færøerne.

Kontaktpersonernes primære rolle er at være bindeled imellem Advokatrådet og advokaterne i den retskreds, de er udpeget i, herunder ved at bistå med kollegiale samtaler, kollegiale samråd samt bistå i forbindelse med afholdelse af valg til Advokatrådet og Advokatnævnet.

ADVOKATSAMFUNDET I TAL

marts 2025

ADVOKATER FORDELT PÅ ALDER

20-29	209	50-59	1748	80+	44
30-39	2519	60-69	907	Yngste	27
40-49	1923	70-79	300	Ældste	89

KØN

Mænd **4494** Kvinder **3156**

NYE ADVOKATER I 2023-2024 (uanset om disse straks/efterfølgende har deponeret)

2023 **577** 2024 **641**

MØDERET (AKTIVE)

Højesteret **1556**
Landsret **3119**

SAMLET ANTAL AKTIVE ADVOKATER

7650

ANTAL AKTIVE ADVOKAT- FULDMÆGTIGE

1501

OPDELING I FAGGRUPPER

Inhouse **2128** Praktiserende **5522**

GEOGRAFI-FORDELING

- 1. kreds: Hovedstadskredsen **4078**
- 2. kreds: Sjællandskredsen **1352**
- 3. kreds: Syddansk kreds **636**
- 4. kreds: Østjyllands kreds **1063**
- 5. kreds: Nordvestjyllands kreds **521**
- Færøerne: **33**
- Grønland: **19**
- øvrige udland: **40**

NY VEDTÆGT FOR ADVOKATSAMFUNDET

I 2024 blev en ny vedtægt for Advokatsamfundet vedtaget på et ekstraordinært Advokatmøde i juni for efterfølgende at træde i kraft ved årsskiftet 2024-2025. Formålet var at modernisere rammerne for det kollegiale arbejde i Advokatrådet, dets udvalg og i Advokatnævnet.

Baggrundstæppet for vedtægten var et stort arbejde fra Advokatrådets strukturudvalg, som udover medlemmer af Advokatrådet bestod af en bred kreds af interessenter og eksperter. Udvalget afgav således deres rapport i foråret 2024 med anbefalinger til en række ændringer og fornyelser i vedtægten, som nu er blevet gennemført.

Med vedtægtens ikrafttræden er de gamle kredsbestyrelser blevet et kapitel i historiebøgerne. I stedet skal Advokatrådet udpege en til to kontaktpersoner i hver retskreds i Danmark samt i Grønland og på

Færøerne. Siden vedtægten blev vedtaget, er der fundet 37 kontaktpersoner. Kontaktpersonerne skal være bindeled imellem Advokatrådet og advokaterne i den retskreds, de er udpeget i, herunder ved at bistå med kollegiale samtaler, kollegiale samråd samt bistå i forbindelse med afholdelse af valg til Advokatrådet og Advokatnævnet.

Også inddelingen i advokat kredse blev fornyet, idet de otte advokat kredse blev reduceret til fem kredse. Kredsenes funktion er primært at fungere som valgkredse for valgene til Advokatrådet og Advokatnævnet.

Derudover er der indført digitale valg. Valget til Advokatrådet og Advokatrådets formand i foråret 2025 bliver således det første valg, som gennemføres med elektronisk afstemning efter de nye regler. Fremadrettet vil alle kollegiale valg i Advokatsamfundets regi være elektroniske, og det er Advokatrådets håb, at det

hermed vil blive lettere at afgive sin stemme, så endnu flere advokater gør deres ret gældende til valgene. Med den nye vedtægt er også indført et dekorumkrav i forhold til medlemmer af Advokatrådet og Advokatnævnet. En advokat vil således ikke være valgbar, hvis advokaten indenfor en bestemt periode er idømt visse straffe eller foranstaltninger eller har fået en bøde i Advokatnævnet på mindst 60.000 kr. Desuden kan en advokat miste sin valgbarhed, hvis advokaten er pålagt en bøde på over 20.000 kr., men under 60.000 kr., hvis Advokatnævnet vurderer, at forholdet gør den pågældende uværdig til at være medlem af Advokatsamfundets organer.

Formålet med dekorumkravet er at sikre legitimiteten af det arbejde, som udføres i Advokatsamfundet. Muligheden for, at en demokratisk valgt advokat kan miste sin valgbarhed – både ved indtrædelse i og under udførelsen af hvervet – er med til at sikre advoka-

ternes samlede omdømme både udadtil og indadtil. Derudover er der også indført regler omkring diversitet, hvor man til de forskellige organer fremadrettet har forpligtet sig til at arbejde for en repræsentativ sammensætning i Advokatrådet og rådets udvalg, Advokatnævnet og i puljen af kontaktpersoner.

Endelig blev Erstatningsfonden med vedtægtens ikrafttræden erstattet af en forsikringsordning.

OMLÆGNING AF TILSYN

Siden 2019 har Advokatrådet ført et risikobaseret tilsyn med alle advokater og advokatfirmaer. Som følge af flere alvorlige sager om ulovlig håndtering af betroede klientmidler og den stigende opmærksomhed i samfundet på risikoen for hvidvask, har Advokatrådet i de forgangne år videreudviklet det risikobaserede tilsyn og indført en ny tilsynsmodel.

Den nye tilsynsmodel fokuserer i større omfang på de mest klient- og samfundsskadelige områder. Særligt er tilsynet med klientmidler og hvidvask skærpet. Formålet er dels at modvirke, at advokater aktivt medvirker til - eller misbruges til - hvidvask og terrorfinansiering og dels at hindre misbrug af klienternes midler fra advokaternes klientkonti. I udviklingen af den nye tilsynsmodel har Advokatrådet bl.a. inddraget erfaringer fra det løbende samarbejde med øvrige tilsynsmyndigheder, Hvidvasksekretariatet og NSK med flere.

Omlægningen af tilsynet er løbende blevet udviklet, afprøvet og iværksat gennem 2023 og 2024, og modellen er fuldt implementeret fra januar 2025. Det er allerede på nuværende tidspunkt Advokatrådets erfaring, at den nye tilsynsmodel fører til et langt mere effektivt tilsyn.

Med omlægningen har Advokatrådet også udvidet 'værktøjskassen' i tilsynet, så der fremover bliver flere forskellige tilsynsformer. Det skal bidrage til, at tilsynet kan kontrollere grundlæggende pligter eller vælge at gå dybere ind i visse sager og målrette tilsynsaktiviteter mod de forskellige typer af advokater og advokatvirksomheder, der alle har forskellige klienter og sagstyper.

Det nye risikobaserede tilsyn føres fokuseret overfor de advokater og advokatfirmaer, der er relevante ud

fra en risikoprofil. Denne risikoprofil bestemmes af en risikoscoremodel, der er Advokatrådets værktøj til at vurdere og kvalificere den potentielle risiko, som de enkelte advokater og advokatfirmaer udgør i forhold til overtrædelse af advokatpligterne.

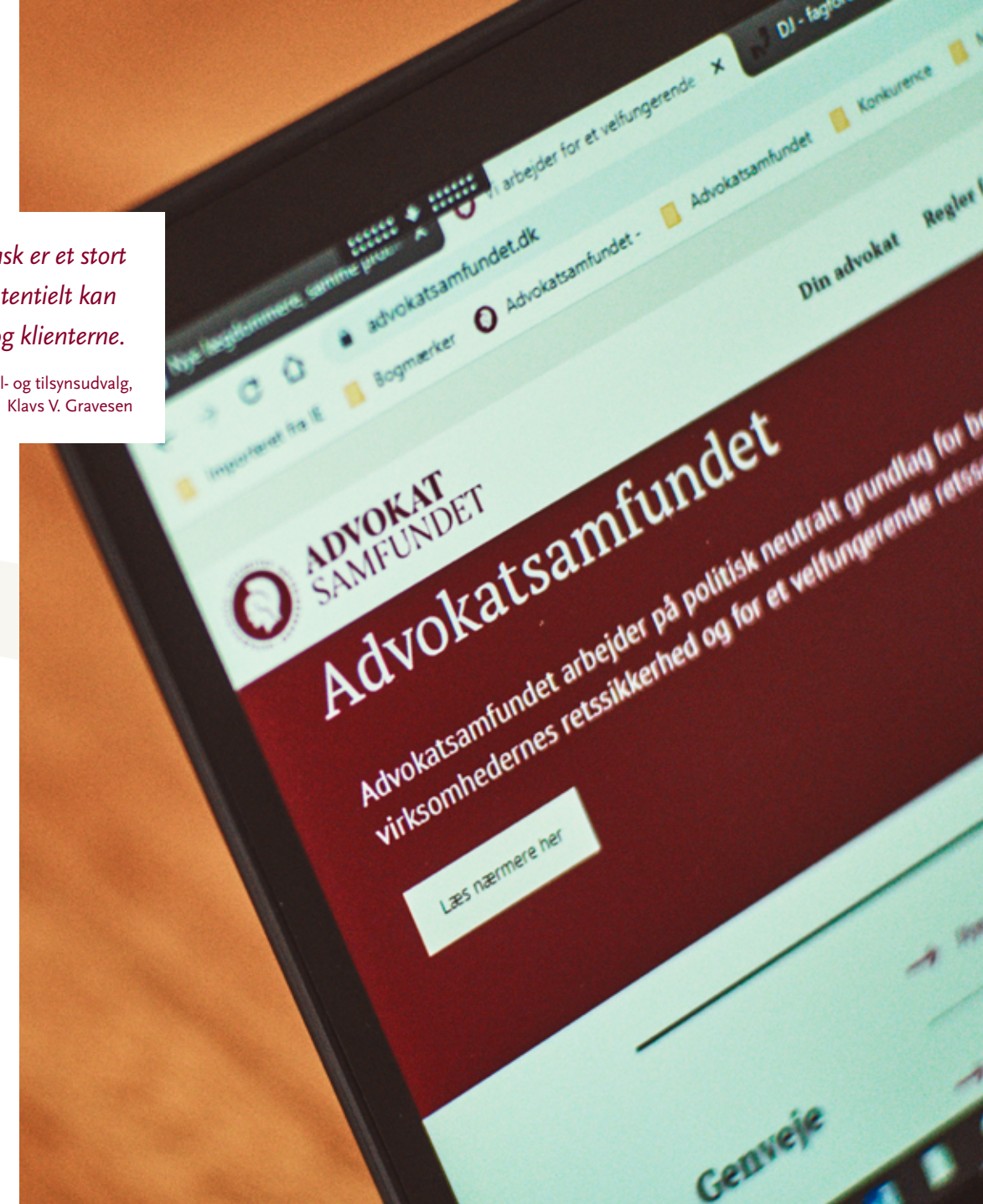
Derudover føres et standardtilsyn på skriftligt grundlag med alle advokater og advokatfirmaer, der kontrollerer, at de grundlæggende regler om advokatvirksomhed og god advokatskik overholdes.

Med den nye tilsynsmodel vil Advokatrådet samtidig frigive kapacitet til løbende at afholde flere spontane tilsyn, når der er grundlag herfor. Spontane tilsyn gennemføres med kort varsel på baggrund af eksempelvis konkrete oplysninger, omtale i medierne eller bekymringshenvendelser fra advokater, offentlige myndigheder eller klienter.

Misbrug af klientkonto og hvidvask er et stort fokusområde for os, fordi der potentielt kan ske meget skade for samfundet og klienterne.

Formand for Advokatrådets regel- og tilsynsudvalg,
Klavs V. Gravesen

Derudover vil der fortsat være fokus på vejledning, kommunikation og forebyggende initiativer. Advokatrådet har allerede gennem de seneste år udarbejdet langt flere faglige artikler og nyheder end tidligere samt udgivet en podcast for at understøtte advokater i håndteringen af pligterne på klientkonto- og hvidvaskområdet.

DOKUMENTAREN DEN SORTE SVANE

TV2 dokumentaren ”Den sorte svane” markerede sig som en af de begivenheder, der satte det mest tydelige aftryk på 2024.

Hovedpersonen i udsendelsen er juristen Amira Smajic, der agerer lokkedue på et fiktivt kontor. Med skjult kamera optog dokumentarholdet fra TV2 og idémanden Mads Brügger, bandemedlemmer, erhvervsfolk – og også to advokater – på møder på kontoret, hvor de på forskellig vis indgår i potentiel økonomisk kriminalitet.

For advokaterne handlede det blandt andet om kuratoropgaver, (mis)brug af klientkontoen og videregivelse af vidnelister og forklaringer til en tiltalt.

Udsendelsen blev offentliggjort den 28. maj 2024 og foruden selve dokumentaren kørte både TV2 og flere

andre medier en massiv mængde artikler og indslag. I flere uger var udsendelsen det største emne i pressen, og det som hele Danmark talte om.

De første dage, hvor udsendelsen blev sendt, var for Advokatrådet præget af en stor kommunikationsindsats om de medvirkende advokater. Advokatrådets formand deltog i interviews på både TV2 og DR samt i radioen og adskillige landsdækkende skrevne medier med budskabet om, at rådet tog afstand fra det, udsendelsen viste, og at tilsynet nu ville gå ind i sagerne.

Tilsynsundersøgelserne blev iværksat samme dag, som udsendelsen blev sendt, og meget tidligt valgte Advokatrådet at politianmelde den ene af de to medvirkende advokater på grundlag af advokatens udtalelser og handlinger i dokumentaren. Tilsynsundersøgelserne kørte videre over en længere periode og førte

til, at Advokatrådet rejste frakendelsessager ved Advokatnævnet mod begge advokater. I begyndelsen af 2025 er sagerne fortsat under behandling ved nævnet.

Udsendelsen førte også til en bred politisk reaktion, hvor statsministeren og flere andre ministre kom på banen og tog skarp afstand fra de forhold, der blev vist i dokumentaren. Siden fulgte også flere samråd, hvor blandt andet justitsministeren og erhvervsministeren deltog.

Advokatrådets formandskab blev ligeledes inviteret til møder med justits- og skatteministeren og drøftede mulige tiltag. Blandt andet flere muligheder for at udveksle oplysninger mellem tilsynet og øvrige myndigheder.

Derudover blev der også fremsat et lovforslag om kli-

Der er altid nogle, som med fuldt overlæg vil bryde reglerne i et samfund. Jeg er stærkt optaget af, at vi får skabt et markant modsvar i form af målrettede og effektive initiativer, så vi sætter klogt og konsekvent ind for at stoppe de få, der vil bryde reglerne.

Formand for Advokatrådet, Martin Lavesen

entkontoen. Ændringen betyder, at alle advokater, der benytter en samleclientkonto, skal stille klienters identitetsoplysninger til rådighed for pengeinstituttet. Selv om forslaget giver flere administrative pligter for advokater, bakkede Advokatrådet op om det, da det samtidig er med til at forebygge hvidvask og sikre, at pengeinstitutter fortsat vil tilbyde samleclientkonti. I begyndelsen af 2025 er forslaget fortsat under behandling.

Studie 8

On Air

VENTETIDER OG FLERÅRSAFTALEN FOR DOMSTOLENE

Ventetiderne ved de danske domstole har gennem flere år været en bekymring for både advokater og borgere, da lange sagsbehandlingstider ikke kun påvirker de involverede parter, men også underminerer tilliden til retssystemet. Derfor var det glædeligt, at der i 2023 blev indgået en flerårsaftale om domstolenes økonomi for perioden 2024-2027, der sikrede en økonomisk indsprøjtning på 2,3 milliarder kroner til at nedbringe sagsbehandlingstiderne.

Advokatrådet har gennem flere år arbejdet på at sikre, at domstolene får de nødvendige ressourcer til at håndtere sagerne mere effektivt. En af de vigtigste milepæle i dette arbejde var den omfattende rapport 'Domstole i knæ', som Advokatrådet fik udarbejdet af Copenhagen Economics tilbage i 2022.

Rapporten viste, at det ville kræve 1,4 mia. kr. i ekstra

finansiering frem mod 2030 at nedbringe ventetiderne ved domstolene til et acceptabelt niveau. Samtidig viste rapporten, at ventetiderne kun ville blive endnu længere, hvis der ikke blev tilført ekstra finansiering til domstolene. Rapporten dokumenterede således klart behovet for øgede midler til domstolene, og den spillede en afgørende rolle i at vise regeringen nødvendigheden i at investere i retssystemet. Rapporten 'Domstole i knæ' kom bredt ud i pressen hos de store landsdækkende medier såsom TV2, DR, Politiken, Berlingske og Jyllands-Posten. Rapporten nåede også helt ind i maskinrummet hos både politikere og embedsmænd, og der blev således refereret til rapporten, når problemerne og mulige løsninger for domstolene blev drøftet i både medierne og på Christiansborg.

Den endelige flerårsaftales fokus på flere midler til at bekæmpe ventetiderne kan således blandt andet til-

skrives Advokatrådets vedholdende arbejde for at øge fokus på området.

Gennem samarbejde med andre interessenter på området såsom Dommerforeningen, Danske Advokater, HK Stat og Dommerfuldmægtigforeningen samt dialog med politiske beslutningstagere, lykkedes det at skabe opmærksomhed om problemet og sikre, at der blev handlet.

Flerårsaftalen om domstolenes økonomi sikrede, at domstolene får mulighed for at håndtere domstolenes udfordringer, hvilket vil gøre det muligt at ansætte flere dommere og administrative medarbejdere, hvilket på sigt vil føre til kortere ventetider og en mere effektiv sagsbehandling.

"Ventetiderne ved domstolene er det ubetinget største

retssikkerhedsmæssige problem i Danmark. Justitsministerens melding om et økonomisk løft er derfor fremragende nyt for domstolene og ikke mindst alle de borgere og virksomheder, som i dag må vente alt for længe i retssystemet. Nu har domstolene en reel chance for at komme i gang med en langsigtet plan for at komme ventetiderne til livs," udtalte Advokatrådets formand, Martin Lavesen, i forbindelse med justitsministerens udmelding om ekstrabevilling til domstolene.

RØRDAM-UDVALGET OG FORENKLINGER AF RETSPLEJEN

Domstolene har gennem de sidste år været præget af lange ventetider i både de strafferetlige og civile retssager. Fra politisk hold er der derfor taget forskellige initiativer.

Blandt andet nedsatte daværende justitsminister Matias Tesfaye (S) Rørdam-udvalget i 2022 med (tidligere) højesteretspræsident Thomas Rørdam som formand. Udvalget skulle identificere og drøfte tiltag, der kunne nedbringe sagsbehandlingstiderne ved domstolene.

Derudover var Retsplejerådet blevet bedt om at se på den civile retspleje og udkom med en rapport i 2023 med anbefalinger til nedbringelse af sagsbehandlingstid i civile sager.

Arbejdet førte til en Flerårsaftale for domstolene for

2024-2027, hvor regeringen og aftalepartierne besluttede en række forenklinger af retsplejen på baggrund af anbefalinger fra Rørdam-udvalget og Retsplejerådet. Forenklingerne måtte i udgangspunktet ikke compromittere retssikkerheden.

Advokatrådet vurderer overordnet set, at flere ændringer reelt sparede meget lidt (ineffektive), mens enkelte af Rørdam-udvalgets tiltag kan have decideret negative konsekvenser for retssikkerheden.

Dette gælder i forhold til forhøjelse af beløbsgrænsen for småsager, som blev sat op fra 50.000 kr. til 100.000 kr.

Ændringen vil betyde, at mange typer sager, som har stor betydning for de involverede, for eksempel ansettelsesretlige sager om afskedigelse og bortvisning,

fremover vil skulle behandles efter den summariske småsagsproces, hvor en række retsgarantier er sat ud af kraft, og hvor borgere som udgangspunkt skal gennemføre sagen uden advokatbistand, og hvor det som altovervejende hovedregel ikke er muligt at få dækning via retshjælpsforsikringen.

En anden problematisk ændring er appelgrænsen i civile sager, som blev hævet fra 20.000 kr. til 50.000 kr. Det indebærer, at en række sager kun kan ankes af borgerne og opnå andenbehandling ved domstolene, hvis det godkendes af Procesbevillingsnævnet. Advokatrådets problematisering af disse forhold blev bl.a. bakket op af formanden for Dommerfuldmægtigforeningen, DI og Forbrugerrådet.

På det strafferetlige område er de foreslåede ændringer fra Rørdam-udvalget også trådt i kraft. Således

Vi vil gerne anerkende, at man fra politisk hold har haft en ambition om at forbedre ventetiderne ved domstolene. Men flere af de nye initiativer i aftalen er problematiske, fordi de gør skade på borgernes retssikkerhed.

Formand for Advokatrådets procesretsudvalg, Nikolaj Linneballe

er grænsen for, hvornår en straffesag skal behandles som en nævningsag hævet fra fire år til seks år. Ligeledes kan domstolene idømme en tiltalt, der udebliver fra sin retssag, op til et års fængsel, og grænsen for domsmænds medvirken er hævet til sager med fængselsstraf på mere end 30 dage. Disse ændringer, meldte Advokatrådet ud, ikke var ”decideret skadelige”, men at de heller ikke forventes at have en stor effekt på sagsbehandlingstiderne.

Advokatrådet mener således ikke, at effektiviseringsgevinsten på tiltagene står mål med forringelsen af retssikkerheden, og ændringerne kommer ikke til at flytte det helt store i forhold til at nedbringe ventetiderne de kommende år.

FE-SAGEN

En af de sager, der gennem flere år har fyldt meget i Advokatrådet, er FE-sagen.

De fleste danskere har hørt om sagen, der både har givet en stor politisk debat, ført til sager i retssystemet og haft enorm mediebevågenhed.

Advokatrådet gik første gang ind i sagen i sommeren 2022, hvor rådet i et debatindlæg gav udtryk for, at sagen mod tidligere FE-chef Lars Findsen udfordrede de grundlæggende retsstatsprincipper. Baggrunden var, at de to advokater, der var beskikket for Lars Findsen, havde kontaktet Advokatrådet i afmagt over den hermetisk lukkede proces, der gjorde det vanskeligt at føre et forsvar. Flere forhold udfordrede forsvarerne, der grundlæggende gjorde gældende, at de retsgarantier, som en sigtet normalt har, blev sat under gevaldigt pres på grund af hensyn til statens sikker-

hed. Advokatrådet opfordrede dengang til at overveje processen i en sådan sag grundigt, og at der under eksempelvis Justitsministeriet blev nedsat en arbejdsgruppe eller tilsvarende til at analysere sagens kerne og sikre, at retssikkerheden kunne gå hånd i hånd med hensynet til hemmeligholdelse af oplysninger.

Advokatrådet fulgte efterfølgende sagen og var i tæt dialog med Lars Findsens forsvarsadvokater, og indgav blandt andet en støtteerklæring til brug for Højesterets behandling af en sag om ”rammerne” for straffesagen.

Da straffesagerne mod Lars Findsen samt Claus Hjort Frederiksen og den tidligere PET-ansatte blev påtaleopgivet i november 2023, udtalte Advokatrådet kritik af forløbet, der efter Advokatrådets opfattelse rejste alvorlige spørgsmål om lukkede processer, og tillige

efterlod en offentlighed tilbage uden nogen indsigt og med en svækket tillid til myndighederne.

Advokatrådet opfordrede i forlængelse heraf til, at der blev foretaget en tilbundsgående og åben undersøgelse af forløbet med de droppede straffesager, idet alene en sådan undersøgelse vil kunne genoprette tilliden til retsstaten. Regeringen valgte dog at indgå en politisk aftale, der resulterede i en undersøgelsesproces, som ikke indebar den åbenhed, som Advokatrådet havde opfordret til.

Med det forløb samt en offentlighed, der står tilbage uden indsigt, og med en svækket tillid til myndighederne er en tilbundsgående undersøgelse helt afgørende. Undersøgelsen skal opklare, hvad der egentlig er sket, så vi kan fjerne den aura af uklarhed, som står tilbage, så bekymring og mistillid kan manes i jorden en gang for alle.

Formand for Advokatrådet, Martin Lavesen

UDDANNELSE AF JURISTER OG ADVOKATER

De forgangne år har budt på flere diskussioner om uddannelse af advokater og jurister – om kvalitet, indhold og også om rammerne for optagelse på advokatuddannelsen.

Meget af diskussionen blev kickstartet i marts 2023, hvor regeringen præsenterede et uddannelsesudspil, som fik stor offentlig opmærksomhed og afstedkom megen debat. Udspillet indeholdt en række elementer, men særligt forslaget om at forkorte en lang række kandidatuddannelser på universiteterne mødte heftig kritik. Ifølge forslaget skulle halvdelen af de humanistiske og samfundsvidenskabelige fag (bortset fra få, der er ”fredet”) halveres i normeret tid – herunder også jura.

Det mødte bred kritik – bl.a. fra Advokatrådet, der flere gange kritiserede forslaget. Grundlæggende da

der er behov for kvalificerede kandidater til at indgå i arbejdsstyrken ved domstole, offentlige nævn, i embedsværket generelt – og naturligvis i advokattanden.

Trods kritikken blev der i juni 2023 indgået en politisk aftale, hvor man fra politisk hold fastholdt ideen om at forkorte kandidatuddannelserne med visse ændringer. På sigt skal 10 pct. tage en 1-årig kandidat, mens 20 pct. skal tage en erhvervskandidatuddannelse.

Som den sidste del af aftalen sparkede forligspartierne bolden over til universiteterne selv, som skulle komme med oplæg til, hvilke uddannelser der skal ”holde for”, og hvordan universiteterne ville komme i mål med at flytte studerende over på korte kandidatuddannelser og på erhvervskandidatuddannelser. Det har arbejdsgruppen afleveret en rapport til forligspar-

tierne om i november 2024, og siden er politikerne gået i tænkeboks.

Sideløbende med universitets-debatten, har der i advokatbranchen været en debat om, hvorvidt det skulle gøres muligt for erhvervsjurister (cand.merc.jur’er) at opnå advokatbeskikkelse. Erhvervsjurister har argumenteret med, at de arbejder side om side med advokatkolleger på kontorerne, udfører juridisk arbejde, og at de derfor også burde have adgang til titlen som advokat.

Advokatrådet nedsatte derfor en arbejdsgruppe, som skal have fokus på disse spørgsmål. Ud over at afdække, om vejen til at blive advokat bør gøres mere smidig, skal arbejdsgruppen overveje, hvordan det i givet fald skal ske – om erhvervsjuristerne for eksempel skal integreres i Advokatsamfundets advokat-

uddannelse. Advokatrådet har understreget, at det grundlæggende er vigtigt at fastholde, at det kræver en dyb og bred juridisk forståelse at blive advokat.

Advokatsamfundet har inviteret repræsentanter fra Danske Advokater, Djøf Advokat, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen og Landsforeningen af Forsvarsadvokater til at få en plads i arbejdsgruppen, som fortsat er i gang, og som også vil se på universitetsreformen, når den bliver konkretiseret og aftalen udmøntet.

TRUSLER OG CHIKANE MOD ADVOKATER

Flere advokater får trusler eller bliver udsat for chikane – ikke kun i Danmark, men i hele Europa. Ifølge Advokatrådets årlige retssikkerhedsanalyse er det i 2024 – og som tallene også viste i 2020 – fortsat hver tredje strafferets- og familieretsadvokat i Danmark, der oplever trusler, og for alle advokater er det hver femte, der må lægge ører og øjne til enten skriftlige, verbale eller fysiske trusler. Truslerne kommer både anonymt eller direkte fra vrede borgere, modparter og klienter.

Når der ses samlet på Europa, er det knap 58 procent af advokater, der modtager trusler, og omfanget af trusler er stigende. En undersøgelse fra CCBE viser, at det i lande, som vi normalt sammenligner os med - Holland, Tyskland og Spanien - står endda mere grelt til. Her er det mere end hver anden advokat, der modtager trusler, mens det i Østrig og Polen er tre ud af fire.

Det er også en af grundene til, at der i EU-regi bliver udarbejdet en advokatkonvention, som udover at sikre advokaters uafhængighed også har til formål at sørge for bedre beskyttelse af advokater i Europa.

I Danmark stod flere advokater i 2024 frem i medierne og fortalte om de alvorlige trusler og chikane, de har været udsat for. Det sker ikke så tit, at Advokatrådets dagsordener bliver taget op i primetime tv, men Karoline Normann (forperson for Advokatrådets strafferetsudvalg) og rådsmedlem Liv Dyrhauge var sammen med advokat Jesper Håkonsson i Go' Aften Live for at forklare, hvorfor trusler mod advokater er et problem, og at der skal gøres noget.

Advokatrådet har i længere tid arbejdet for en øget beskyttelse af danske advokater, og i 2024 blev pro-

blemet tydeligere og fik opmærksomhed fra både politikere og gennem omtale i medierne.

En af de vigtigste dagsordner i den forbindelse har været at få advokater omfattet af straffelovens § 119, så advokater bliver ligestillede med alle andre aktører i retslokalet såsom dommere, anklagere og fængselsbetjente. Det er der endnu ikke flertal for i Folketinget, selvom flere partier bakker op – men justitsministeren har indtil videre afvist det.

I november 2024 blev et konkret beslutningsforslag om at beskytte advokater under §119 fremsat af De Konservative. Forslaget er i løbet af 2025 blevet drøftet i Folketinget, og blev sendt til afstemning i april. Selvom flere partier har udtrykt deres forståelse, er forslaget blevet nedstemt – Advokatrådet vil dog uanset arbejde videre med beskyttelse

Jeg synes det er et symptom på, at vi ikke har et sundt retssystem.

I en retssal der er alle andre funktioner dækket ind under paragraf 119, hvis der er sager om vold eller trusler mod dem.

Beskikkede advokater er de eneste, der ikke er omfattet af det.

Medlem af Advokatrådet, Liv Dyrhauge

af advokater, så længe vi kan konstatere, at advokater bliver truet. Blandt andet også gennem opfølgning på den advokatkonvention som er blevet udarbejdet og vedtaget af Europarådet i marts.”

Advokater, der føler sig trueede, kan fortsat få gratis psykologhjælp gennem Falck Healthcare via Advokatsamfundet.

VARETÆGTSFÆNGSLING

I 2024 satte Advokatrådet for alvor fokus på Danmarks kedelige rekord som et af de lande i Europa, der varetægtsfængsler flest borgere – og varetægtsfængsler i længst tid. Ifølge Europarådets seneste rapport sidder 38 procent af de fængslede i Danmark i varetægt, hvilket er langt flere end i vores nordiske nabolande med nogenlunde sammenlignelig kriminalitetsrate. Den gennemsnitlige varighed af varetægtsfængslinger er ifølge rapporten de seneste fem år steget med 80 procent til lige under seks måneder.

Selvom den omfattende brug af varetægtsfængsling jævnligt har været genstand for debat - både politisk og i medierne de seneste år - er der fortsat ingen klare svar på årsagerne til denne udvikling. Advokatrådet har derfor løbende taget problematikken op.

Advokatrådet engagerede sig blandt andet i debatten

om varetægtsfængsling i lyset af en trist straffesag, hvor den 81-årige Ebbe Preisler gav sig selv og sin uhelbredeligt syge hustru en overdosis smertestilende medicin. Hustruens tilstand var ifølge Ebbe Preisler så forværret, at hun ønskede at dø. Hustruen døde af den overdosis, hun fik. Det gjorde Ebbe Preisler ikke, og i stedet blev han den 30. december 2023 fremstillet i et grundlovsforhør og varetægtsfængslet og blev således endnu et tal i en trist og bekymrende varetægtsfængslingsstatistik i Danmark.

Advokatrådet har været optaget af debatten om varetægtsfængsling, navnlig fordi der er tale om frihedsberøvelse af personer, der ikke er dømt for noget og i princippet er uskyldige, indtil det modsatte er bevist. Dertil kommer, at varetægtsfængslede sidder under dårlige forhold, hvor der ofte er besøgs- og brevkontrol, og de skal opholde sig i op mod 23 timer i døgnet

isoleret i deres celle, ofte uden adgang til meningsfulde aktiviteter. Nogle mister job, bolig og samvær med familien, der ikke kan besøge dem under samme forhold som i et almindeligt fængsel.

Advokater, forskere, kriminologer, retsordførere og mange andre med indsigt i området har længe råbt op om problemerne med for mange og for lange varetægtsfængslinger. Advokatrådet har med de nu fremkomne tal om Danmark som højdespringer, når det gælder varetægtsfængslinger, sammen med tænketanken Justitia modtaget en bevilling fra Dreyers Fond til i 2025 at gennemføre en dybdegående analyse af varetægtsfængslinger i Danmark. Dette arbejde er blevet igangsat i starten af 2025.

Jeg anerkender selvfølgelig, at der i nogle sager kan være behov for varetægtsfængsling, men det, der foregår nu, er langt over grænsen for, hvad der er menneskeligt værdigt.

Forperson for Advokatrådets strafferetsudvalg, Karoline Normann

RETSSIKKERHEDEN I GRØNLAND OG STØTTE TIL SPIRALSAGEN

Retssikkerheden i Grønland ligger Advokatrådet på sinde, og i 2024 havde vi fokus på at styrke og forbedre retsvæsenet i Grønland med to udgivne rapporter. Begge rapporter blev udgivet med støtte fra Dreyers Fond.

Den første rapport 'Retssikkerhed i Grønland' fra maj 2024 belyste, hvordan retssikkerheden i Grønland på trods af fremskridt stadig er utilfredsstillende og ikke lever op til internationale standarder. Utilstrækkelig adgang til juridisk bistand og en kritisk mangel på jurister i retsvæsenet er nogle af de udfordringer, der stadig eksisterer. Rapporten præsenterede 25 kortsigtede og fire langsigtede anbefalinger til retssikkerhedsmæssige forbedringer gennem blandt andet en øget juridisk fagkundskab hos retsvæsenets aktører, indførelsen af en bistandsadvokatordning og bedre adgang til en forsvarer, uanset hvor i Grønland man bor.

I den anden rapport, som blev udgivet i september 2024, beregnede Copenhagen Economics, hvad omkostningen for at gennemføre de 25 anbefalinger ville være. Ifølge beregningerne ville omkostningerne beløbe sig til 34,3 mio. kr. årligt. Da justitsområdet fortsat er dansk, er det midler, der skal afsættes på finansloven, hvilket Advokatrådet vil arbejde for de kommende år.

Rapporterne blev taget godt imod af særligt aktørerne i og omkring det grønlandske retsområde samt af de politiske aktører, herunder særligt de grønlandske medlemmer af Folketinget. Advokatrådet fik også foretræde for Folketingets retsudvalg, hvor rapporterene og deres konklusioner blev præsenteret. På mediefronten blev rapporterene og problematikkerne med den grønlandske retssikkerhed citeret i både danske og grønlandske medier.

Advokatrådet vil i de kommende år løbende følge op på rapporterne og holde fokus på den grønlandske retssikkerhed, herunder engagere sig i, at der afsættes de nødvendige ressourcer til at forbedre det grønlandske retssystem.

Advokatrådet har også valgt at støtte op om den såkaldte spiralsag, hvor advokat Mads Pramming i marts 2024 på vegne af 143 grønlandske kvinder stævtede den danske stat. Fra 1966 og frem til 1970 blev der opsat ca. 4.500 spiraler på næsten halvdelen af de fødedygtige piger og kvinder i Grønland. Den såkaldte "Spiralkampagne" omfattede piger helt ned til 12 år, og indgrebet skete i flere tilfælde uden samtykke fra kvinderne, pigerne eller pigernes forældre. Sagens kerne er, om den danske stat kan gøres ansvarlig for de menneskerettighedskrænkelser, som sagsøgerne var udsat for. Sagen vil dermed indebære en prøvelse

Der er behov for yderligere løft af retsområdet. Vi mener, det er nødvendigt, hvis Grønland skal have en retssikkerhed, der svarer til internationale standarder.

Medlem af Advokatrådet og formand for arbejdsgruppe om retssikkerhed i Grønland, Allan Nejbjerg

af både nationale regler og internationale retsregler.

Advokatsamfundet har sammen med Justitia skaffet fondsfinansiering gennem Dreyers Fond til at føre sagen. Begge organisationer mener, at det af principielle årsager er vigtigt, at sagen føres.

EN GUIDE TIL ADVOKATER I BESTYRELSER

I 2023 tog Advokatrådet initiativ til at udgive en ny vejledning om advokater i bestyrelser.

Initiativet blev taget for at skabe klarhed om advokaters roller i bestyrelser og give svar på, hvornår arbejdet skal betragtes som udøvelse af advokatvirksomhed. Baggrunden for arbejdet med vejledningen var, at der kan opstå tvivl om advokatens rolle, når de indtræder i en virksomheds bestyrelse. Er advokaten udelukkende bestyrelsesmedlem, udøves advokatvirksomhed som en del af bestyrelsesarbejdet, eller er advokaten også ekstern advokat for selskabet ved siden af bestyrelsesposten? Disse forskellige roller har afgørende betydning for den juridiske regulering af arbejdet.

Vejledningen indeholder en række anbefalinger til advokater, der varetager bestyrelseshverv. Anbefa-

lingerne skal hjælpe advokater med at klarlægge deres valg af rolle og de retlige konsekvenser af valget. Det er således vigtigt at få afklaret, hvilken rolle advokaten har, da de juridiske rammer for rollerne er forskellige.

En af de vigtigste konklusioner i vejledningen er, at advokaters bestyrelsesarbejde som udgangspunkt ikke falder ind under begrebet advokatvirksomhed. Dette betyder, at advokaten ikke nødvendigvis er underlagt de samme regler som ved udøvelse af advokatvirksomhed. En advokat kan dog ved at bruge sin advokattitel, eller ved på anden måde at fremstå som advokat, blive betragtet som at udøve advokatvirksomhed i forbindelse med sit bestyrelseshverv. Desuden kan der også være tvivl om advokatens rolle, hvis der er tale om advokater med flere roller i bestyrelsen. Derfor er det vigtigt at have en klar aftale

med selskabet om, hvornår advokaten agerer i den ene eller den anden rolle.

Vejledningen gennemgår også reglerne for tavshedspligt, interessekonflikter og honorarforhold, som er relevante for advokater i bestyrelser. For eksempel er det vigtigt at fastlægge grænserne mellem ekstern juridisk rådgivning og bestyrelsesarbejde, da forskellige regler gælder for de to aktiviteter. Advokaten bør sikre sig, at selskabet er klar over, hvilken rolle advokaten har, og hvilke regler der gælder for advokatens bistand.

Martin Lavesen, formand for Advokatrådet, udtalte i forbindelse med udgivelsen af vejledningen i juni 2023: ”Med vejledningen tydeliggør vi, at det er Advokatrådets opfattelse, at advokater, der varetager et bestyrelseshverv, som det klare udgangspunkt ikke

udøver advokatvirksomhed. Men der kan stadig opstå forvirring om advokatens rolle - især hvis der er tale om advokater med flere kasketter på, og jeg håber derfor, at vejledningen og anbefalingerne kan skabe klarhed på området både for advokater og virksomheder.”

Den nye vejledning erstattede en tidligere vejledning fra 2008 og tager afsæt i advokaters bestyrelsesarbejde i kapitalselskaber, men kan også anvendes i forbindelse med andre typer af selskaber, fonde eller foreninger med de nødvendige tilpasninger.

ERSTATNINGSFONDEN ÆNDRES TIL EN FORSIKRINGSORDNING

Formålet med Advokatsamfundets Erstatningsfond – som ikke er en fond – var at dække en klients tab, der enten skyldes, at en advokat uberettiget havde hævet klientens penge fra klientkontoen eller tab som følge af advokatens eller advokatens personales fejl.

Erstatningsfonden dækkede efter en række nærmere betingelser helt eller delvist sådanne tab, hvis tabet ikke blev dækket af advokatens ansvarsforsikring eller garantistillelse. Erstatningsfonden kunne også efter et frit skøn afholde udgifter med henblik på at afværge en konkret risiko for sådanne tab eksempelvis i tilfælde, hvor en advokat, som er i fare for at begå et ansvarspådragende tab, anmodede herom. Der var ikke noget retskrav på at få tab dækket af fonden, og fondens beslutninger kunne ifølge vedtægten som udgangspunkt ikke indbringes for domstolene.

Med en ændring af Advokatsamfundets vedtægt gældende fra 1. januar 2025 er Erstatningsfonden erstattet af en forsikringsordning, hvor klienter mv. også har fået et retskrav på erstatning, hvis betingelserne er opfyldt. Reglerne om Advokatsamfundets forsikringsordning fremgår af Advokatsamfundets vedtægts §§ 48-51. Vilkårene svarer overordnet set til de betingelser og muligheder for erstatning, som Erstatningsfonden hidtil har ydet. Advokatrådet har i den forbindelse indgået en aftale med Tryg Forsikring A/S om forsikringsdækning.

Baggrunden for ændringen er blandt andet at udskille den risiko, der er forbundet med Erstatningsfonden, fra Advokatsamfundets økonomi.

”Det er vigtigt, at vi får udskilt den risiko, der er forbundet med Erstatningsfonden, og i bund og grund

ligger den opgave bedre og mere naturligt hos et forsikringsselskab. Betingelserne fra Erstatningsfonden er så vidt muligt overført til den nye forsikringsordning, og klienterne vil alt i alt være stillet lige så godt som tidligere,” forklarede siger næstformand for Advokatrådet, Birgitte Sølvkær Olesen omkring ændringen af vedtægten.

De anmeldelser om erstatning, der var modtaget inden 1. januar 2025, behandles efter de hidtil gældende regler om Erstatningsfonden, hvilket fremgår af overgangsbestemmelserne i den nye vedtægt. Anmeldelser, der modtages den 1. januar 2025 eller senere, behandles af Tryg Forsikring A/S efter de nye bestemmelser i vedtægten.

Ved udgangen af 2024 verserede der 38 sager ved Erstatningsfonden, som således skal afsluttes, in-

Det er vigtigt, at vi får udskilt den risiko, der er forbundet med Erstatningsfonden, og i bund og grund ligger den opgave bedre og mere naturligt hos et forsikringsselskab

Næstformand for Advokatrådet, Birgitte Sølvkær Olesen

GDPR-VEJLEDNING – HJÆLP TIL AT HÅNDTERE DATABESKYTTELSE

Advokater skal i deres daglige arbejde – på linje med andre faggrupper – leve op til reglerne om databeskyttelse. For at imødegå advokaters behov for støtte til denne opgave udarbejdede Advokatsamfundet i 2018 vejledning om advokatens behandling af personoplysninger.

Advokatsamfundet har siden da jævnligt oplevet, at advokater søger vejledning om efterlevelse af databeskyttelsesreglerne. Derfor har sekretariatet med bistand fra en GDPR-styregruppe bestående af advokater med ekspertviden inden for området opdateret og udbygget den eksisterende vejledning. Den nye vejledning blev udgivet i 2025. Vejledningen indeholder nu for eksempel en beskrivelse af, hvad advokater skal være opmærksomme på, hvis både GDPR og de advokatetiske regler finder anvendelse. Dette for eksempel tilfældet i forhold til advokaters tavshedspligt

og GDPR's regler om de registreredes rettigheder (primært vedrørende oplysningspligt og indsigtsret). Det gælder også i forhold til de advokatetiske regler om interessekonflikter og opbevaring af sagsakter og GDPR's regler om opbevaring af personoplysninger.

Som noget nyt beskrives og inddrages Datatilsynets offentliggjorte afgørelser vedrørende advokaters efterlevelse af GDPR også i vejledningen.

Herudover er den opdaterede vejledning udbygget væsentligt, herunder med tilføjelse af nye emner, hvor behovet for vejledning vurderes at være størst. Der er desuden udarbejdet en række nye bilag med oversigter over komplekse regler som for eksempel oplysningspligt, persondataretlige roller (dataansvarlig eller databehandler), opbevaringsperioder for personoplysninger, Datatilsynets afgørelser vedrørende advokaters

overholdelse af GDPR med videre. Vejledningen indeholder også forslag, der kan bruges som udgangspunkt for udarbejdelse af visse typer af dokumenter (For eksempel artikel 30 fortegnelse og databehandleraftale).

Sideløbende med arbejdet med at opdatere vejledningen udarbejdede GDPR-styregruppen på baggrund af flere konkrete henvendelser fra advokater, som havde været udsat for cyberangreb og databrud, en artikel om, hvordan advokater kunne forebygge sådanne angreb, og hvad konsekvenserne af databrud var.

Forud for offentliggørelsen af den opdaterede vejledning udarbejdede og offentliggjorde sekretariatet en række artikler, hvor vejledningens væsentligste hovedbudskaber var opsummeret på en overordnet og letforståelig måde, som ikke krævede forudgående kendskab til GDPR.

ADVOKATSAMFUNDETS SEKRETARIAT 2023-2024

Gennem de seneste to år har Advokatsamfundets sekretariat undergået flere organisatoriske tilpasninger, særligt i tilsynsdelen, for at optimere opgaveløsningen.

ADMINISTRATIONEN arbejder fortsat med yderligere at digitalisere driften. Advokatsamfundet nåede i den forbindelse en meget stor milepæl i 2024, hvor udskiftning af advokat-medlemssystemet blev gennemført. Det nye system er lettere at anvende for medarbejderne, men derudover er det lettere at lave selvbetjening for advokaterne – blandt andet ved indberetning af efteruddannelse, klientkonto- og tilsynserklæringer. I de kommende år er det planen, at der åbnes op for yderligere selvbetjeningsmuligheder.

TILSYNET er blevet struktureret med et særligt hvidvask-team såvel som et team for klientkonto-forhold og efteruddannelse for at kunne tilrettelægge tilsynsopgaven bedst muligt. Dette følger også de ændringer, som Advokatrådet har vedtaget i forhold til det risiko-baserede tilsyn. Afdelingen har i perioden ansat nye medarbejdere til at varetage opgaven med hvidvask-tilsyn og -forebyggelse, ligesom der i

slutningen af 2024 er ansat en revisor i afdelingen. Afdelingen har i 2023 og særligt 2024 arbejdet på omlægning af tilsynet til en mere risikobaseret model med fokus på de mest samfundsskadelige forhold som bl.a. hvidvask og misbrug af klientkonti. (Se side 18)

Igennem 2024 har tilsynet desuden modtaget betydeligt flere henvendelser om mulige alvorlige forhold hos navngivne advokater. Henvendelserne kommer bl.a. fra NSK og Hvidvasksekretariatet, hvor det ofte er nødvendigt at reagere hurtigt og med et dybdegående tilsyn.

I RETSSIKKERHED & UDDANNELSE er der anvendt ressourcer på ændringerne i Advokatsamfundets struktur, indledningsvist i forbindelse med sekretariatsbetjeningen af strukturudvalget gennem en længere periode og efterfølgende i forbindelse med gennemførelsen af udvalgets forslag og andre ændringsforslag. Dette er dels sket gennem ændring af Advokatsamfundets vedtægt på et ekstraordinært advokatmøde i 2024, dels gennem en ændring af retsplejeloven, som blev vedtaget af Folketinget i efteråret 2024. I slutningen af 2024 er der arbejdet

med at implementere ændringerne i organisationen, så de kunne få virkning fra 1. januar 2025.

Advokatuddannelsen har gennem de senere år oplevet en øget efterspørgsel. På den baggrund blev der i 2023 oprettet en yderligere kursuslinje, og der blev indført forhåndsreservering af kursuspladser til advokatfuldmægtige. Flere advokatfuldmægtige end tidligere ansøger om at kunne gennemføre rets-sagsprøven i en fiktiv sag, og der er nu kapacitet til at afvikle 240 prøver årligt. Implementeringen af nye it-systemer forventes at føre til en endnu mere effektiv kursusadministration.

I KOMMUNIKATION er der det seneste år særligt anvendt ressourcer på at få gennemført Retssikkerhedsanalysen og -konferencen. Analysen er en større befolkningsundersøgelse (2.000 borgere) samt rundspørge til 400 virksomheder og over 1.000 advokater, der tager pulsen på retssikkerheden. Undersøgelsen blev gennemført første gang i 2023 og gentaget i 2024. Tanken er, at analysen skal gentages årligt og skabe opmærksomhed og debat om forskellige retssikkerhedsdagsordener. Analysen blev præsenteret på en

konference på Langelinie-pavillonen, hvor bl.a. justitsminister Peter Hummelgaard deltog i 2023 og flere ordførere havde debat om retspolitik – og om udsendelsen Den sorte svane – i 2024. På konferencen uddelte Advokatrådets formand journalistprisen, som i 2023 gik til journalist Vibe Hyltoft, Berlingske, for hendes dækning af retssikkerhedsudfordringer på skatteområdet omkring borgeres manglende muligheder for at komme af med gæld. I 2024 gik prisen til journalist og dokumentarist Michael Klint for DR-dokumentaren ”De mistænkte”.

En anden stor begivenhed var ”Fællessamlingen”, hvor små 100 deltagere fra sekretariatet, udvalg, Advokatrådet og Advokatnævnet hørte om AI og overværede, at advokat Anne Birgitte Gammeljord modtog Advokatsamfundets hæderspris for sit arbejde på hvidvaskområdet.

På det **INTERNATIONALE OMRÅDE** har sekretariatet haft særligt fokus på det nordiske og europæiske samarbejde. Koblingen mellem Advokatrådets udvalg og det internationale område på relevante dagsordner er styrket, særligt inden for hvidvaskbe-

kæmpelse, retssikkerhed og advokaters rolle i samfundet. Sammen med europæiske kollegaer har sekretariatet været dybt involveret i Europarådets arbejde med at udfærdige en konvention for beskyttelse af advokater. Det forventes, at konventionsudkastet færdigbehandles, vedtages og underskrives i 2025. Konventionen understreger den centrale rolle, advokater har i en retsstat og vigtigheden af advokaters uafhængighed.

Særligt det nordiske samarbejde har været prioriteret i 2023-2024. Et i forvejen godt samarbejde er blevet styrket og udbygget, så der i dag samarbejdes tæt om centrale dagsordner, og den fælles gennemslagskraft øges.

I 2024 lykkedes det, efter en vedholdende indsats, at få International Bar Association til at vælge København som destination for organisationens Annual Conference i 2026. Det er en stor og vigtig begivenhed, som giver en unik mulighed for at skabe internationalt fokus på dagsordner af væsentlig betydning i Danmark. Sekretariatet kommer til at lægge en stor indsats i konferencen frem mod 2026.

Generalsekretær i Advokatsamfundet,
Andrew Hjuler Crichton,

A light blue background featuring a stylized, minimalist profile of a person's head facing left. The profile is composed of smooth, rounded shapes. A large, prominent ear is visible on the left side of the head. The overall aesthetic is clean and modern.

ØKONOMI

2023 - 2024

BERETNING OM REGNSKAB 2023-2024

Regnskabet for 2024 bærer præg af, at der er sket en stigning i indtægter på medlemsbidraget fra 58.540 tkr. i 2023 til 66.631 tkr. i 2024. Stigningen skyldes en øget bidragssats og en stigning i antallet af advokater.

Det samlede antal årsværk har i perioden 2023-2024 ligget på ca. 70.

Årets resultat var et overskud på 3 tkr. i 2023 og et overskud på 444 tkr. i 2024

Blandt udgifterne er det gager og pensioner, der udgør den største post. På Advokatmødet i 2023 blev budget 2024 vedtaget med stigning i lønniveauet for Advokatsamfundets medarbejdere svarende til sammenlignelige stillinger i staten, med begrundelsen at det bliver muligt at tiltrække og fastholde kvalificeret arbejdskraft.

Overenskomsten for 2024 i staten landede på et højt niveau, og det medførte en yderligere stigning i lønudgifterne i Advokatsamfundet.

Derudover har det været nødvendigt at anlægge et mere konservativt syn på støtte til projekter, der indeholder interne lønmidler. Hvilket har medført, at lønudgifterne ikke er reduceret på samme niveau som tidligere.

Den forstærkede hvidvasksindsats, som blev iværksat med vedtagelse af budget 2022, har i den grad vist sig nødvendig, og resultatet af indsatsen kan tydeligt aflæses i de stigende udgifter til både tilsyn (Advokatrådet) og nævn (Advokatnævnet).

Udgiften til IT er steget fra 5.971 tkr. i 2023 til 8.300 tkr. i 2024. I 2023 og 2024 har det været muligt at sty-

re udgifterne til det nye medlemssystem (AIKA), så det ikke har været nødvendigt at optage lån til udviklingen af systemet. En del af udgifterne er ført i driften og påvirker således ikke gennem afskrivningerne de fremtidige regnskabsår. Det er den hovedsagelige grund til, hvorfor udgiften til IT er steget i 2024. IT-udgifterne forventes fremadrettet at falde tilbage til tidligere niveau.

Advokatuddannelsens resultat er et lille overskud i begge regnskabsår. Det følger af bekendtgørelsen om advokatuddannelsen, at den kursusafgift, der opkræves, skal dække de faktiske omkostninger, og uddannelsen skal således hvile i sig selv økonomisk. Over- og underskud på advokatuddannelsen indregnes i Advokatsamfundets årsregnskab. Advokatuddannelsens resultat forventes at gå i nul hen over årene. Overskuddet i begge regnskabsår

udgør under 1 procent af de samlede indtægter i uddannelsen.

Økonomien for de kommende år forventes at bære præg af, at der fortsat er fokus på at optimere driften med IT-understøttelse. Herudover skal der fortsat afsættes betydelige ressourcer til det risikobaserede tilsyn, særligt inden for klientkonto- og hvidvaskeområdet.

Advokatrådet har godkendt regnskab for 2023 og 2024 såvel som budget for 2026 og 2027 på rådsmødet 10. april.

ADVOKATSAMFUNDET - RESULTATOPGØRELSE

	2024 (tkr.)	2023 (tkr.)
Bidrag	66.631	58.540
Advokatuddannelsen	216	146
Renteindtægter	591	90
Andre indtægter	324	323
Indtægter	67.762	59.099
Udgifter henført til Advokatnævnet	-2.148	-1.726
Udgifter henført til Advokatrådet	-2.266	-1.731
Udgifter henført til kredsbestyrelser, diverse udvalg samt internationalt samarbejde	-2.133	-1.532
Gager og pensioner m.v.	-42.216	-38.513
Ejendommens drift, Kronprinsessegade 28	-2.003	-2.342
Omkostninger vedrørende eget it-anlæg	-8.300	-5.971
Øvrige administrationsomkostninger	-5.527	-5.300
"Advokaten", andre tryksager og informationsvirksomhed	-1.501	-1.120
Afskrivninger	-1.021	-644
Renteudgifter	-107	-131
Diverse udgifter	-96	-86
Omkostninger	-67.318	-59.096
Resultat før skat	444	3
Skat af årets indkomst	0	0
Årets resultat	444	3

Alle tal oplyst i tkr.

FORSLAG TIL BUDGET FOR 2026 OG 2027

	2026 (tkr.)	2027 (tkr.)
Bidrag	76.873	78.881
Advokatuddannelsen	0	0
Renteindtægter / udgifter	300	210
Andre indtægter	345	352
Indtægter	77.518	79.443
Udgifter henført til Advokatnævnet	-2.959	-3.098
Udgifter henført til Advokatrådet	-3.461	-3.037
Udgifter henført til kredsbestyrelser, diverse udvalg samt internationalt samarbejde	-2.127	-1.697
Gager og pensioner m.v.	-51.240	-52.767
Ejendommens drift, Kronprinsessegade 28	-2.992	-3.086
Omkostninger vedrørende eget it-anlæg	-5.156	-5.312
Øvrige administrationsomkostninger	-6.226	-6.293
"Advokaten", andre tryksager og informationsvirksomhed	-1.451	-1.698
Afskrivninger	-1.942	-2.000
Renteudgifter	-103	-107
Diverse udgifter (Advokatkapper mm.)	-85	-87
Omkostninger	-77.742	-79.182
Resultat før skat	-224	261
Skat af årets indkomst	0	0
Årets resultat	-224	261

Alle tal oplyst i tkr.

ADVOKATSAMFUNDET arbejder på politisk neutralt grundlag for borgernes **RETSSIKKERHED** og for et velfungerende rets-samfund. Vi fører tilsyn med alle landets advokater og sikrer deri-gennem advokaternes **UAFHÆNGIGHED** og **INTEGRITET**.

**ADVOKAT
SAMFUNDET**

Kronprinsessegade 28 · 1306 København K · Postkasse@advokatsamfundet.dk